

Dosarul nr. 3ra-355/2023
2-21074584-01-3ra-29032023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.: A. Paniș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: Gh. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

09 august 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Tamara Chișca-Doneva
Aliona Miron
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de către Valeriu Mitrofan,
în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată
depusă de Valeriu Mitrofan împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în
Construcții din or. Chișinău” privind constatarea încălcării dreptului de acces la
informație, obligarea furnizării informației solicitate în baza cererii nr. 11/19 din 06
august 2019 și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 03 septembrie 2019, Valeriu Mitrofan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău”,
solicitând constatarea încălcării dreptului de acces la informație, obligarea acordării
informației solicitate în baza cererii nr. v11/19 din 06 august 2020 și repararea
prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că prin hotărârea grupului de lucru nr.
1 din 06 septembrie 2017, oferta SRL „Eurodeviz” a fost desemnată câștigătoare, iar în
baza acestei decizii la 14 septembrie 2017 a fost semnat contractul de antrepriză nr. 41.

Astfel, conform prevederilor contractului de antrepriză nr. 41, SRL „Eorudeviz”
erau stabilite termenele de îndeplinire a lucrărilor, însă din motive necunoscute nici
până la momentul depunerii cererii date, lucrările nu au fost finalizate, ca rezultat au
apărut unele divergențe contractuale dintre ambele părți.

Reclamantul relatează că, la 06 septembrie 2019, s-a adresat cu cerere prin care a
solicitat să i se ofere răspuns la următoarele întrebări și să i se elibereze copia
următoarelor documente: „1. Centrul de Excelență în Construcții în perioada ianuarie –
iulie 2019 a înaintat SRL „Eurodeviz” careva notificări și care a fost reacția SRL
„Eurodeviz” ?; 2. cine a înaintat cererea pentru a fi efectuată vreo expertiză privind

calitatea lucrărilor efectuate de SRL „Eurodeviz” și care este rezultatul ?; copia documentului prin care se confirmă rezultatul expertizei privind calitatea lucrărilor efectuate de SRL „Eurodeviz” și care este soarta viitoarelor lucrări privind efectuarea lucrărilor stabilite în caietul de sarcini prin care SRL „Eurodeviz” și-a asumat responsabilitatea ?; 4. Din ce cauză nu este reziliat contractul cu SRL „Eurodeviz”?

Reclamantul susține că până la data adresării în instanța de judecată, dânsul nu a primit copia documentului solicitat, fapt ce contravine prevederilor art. 16 alin. (1) din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație, iar prin acțiunile sau inacțiunile sale, pârâtul în mod flagrant a neglijat prevederile art. art. 5, 7, 10, 11, 12, 15, 16 din Legea nr. 982 din 11 mai 2000 privind accesul la informație.

Reclamantul a invocat că solicitarea formulată în cererea nr. 11/19 din 06 august 2019, nu era pur formală, ba din contra, urmărea satisfacerea interesului dânsului de a cunoaște cum sunt îndeplinite obligațiile contractuale de către SRL „Eurodeviz”. Cererea de acces la informație conținea suficienți indici, care ar fi permis autorității diligente identificarea și comunicarea informației ce-l interesa pe reclamant, însă IP „Centrul de Excelență în Construcții” acționând în mod deliberat, a ales să nu ofere răspunsul în termenul prevăzut de lege.

În asemenea circumstanțe, comportamentul administrației IP „Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău”, denotă tendința de a acționa deliberat în vederea îngrădirii nejustificate a dreptului reclamantului la informație, miza pe care ultimul o avea la obținerea informației solicitate, instanța de judecată în cazul dat are menirea de a stabili că comunicarea peste termen a informațiilor solicitate, sau neeliberarea documentelor solicitate, a cauzat în mod indubitabil reclamantului anumite suferințe psihice.

Reclamantul a invocat că în rezultatul încălcării dreptului fundamental de acces la informație, dânsului i-au cauzat suferințe psihice, iar legea instituie obligația autorităților corespunzătoare de a repara prejudiciul moral cauzat care îl estimează la suma de 1000 lei.

În context, a mai relatat reclamantul că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciul și raportul de cauzalitate să fie prezumate, instanțele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu și a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern a prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă.

Prin hotărârea din 30 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea înaintată de Valeriu Mitrofan a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 02 august 2021, Valeriu Mitrofan a depus apel nemotivat, iar la 26 noiembrie 2021 a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 30 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii, prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul depus de Mitrofan Valeriu și menținută hotărârea din 30 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a stabilit că obiectul examinării în prezenta speță constituie pretențiile lui Mitrofan Valeriu față de IP „Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău”, privind constatarea încălcării dreptului reclamantului de acces la informație, în legătură cu neeliberarea în termen a copiilor documentelor solicitate în cerere, obligarea Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău” să-i acorde informația solicitată în baza cererii nr. 11/19 din 06 august 2020 și compensarea prejudiciului moral.

Prin prisma prevederilor art. art. 16, 20, 21 alin. (1), 23 alin. (1) din Legea privind accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000, instanța de apel a concluzionat că instanța de fond corect a respins pretențiile reclamantului ca fiind neîntemeiate. Or, cererea de acces la informație a fost înregistrată la sediul Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău la 06 august 2019, iar la 28 august 2019, în interiorul termenului de 15 zile lucrătoare consacrat de lege, în adresa petiționarului Valeriu Mitrofan a fost expediat prin intermediul poștei electronice răspunsul pe marginea cererii, prin care a fost informat că urmează să se prezinte în incinta instituției pentru a concretiza unele solicitări și după caz, de a face cunoștință cu documentele solicitate, inclusiv ridicarea xerocopiilor la necesitate (f.d. 129, vol. I).

Astfel, instanța de fond just a apreciat critic alegațiile reclamantului, precum că până la data înaintării acțiunii în instanța de judecată dânsul nu a primit răspuns. Or, după cum s-a invocat mai sus, răspunsul i-a fost expediat în termen și reclamantul urma să depună diligența corespunzătoare în a verifica la intervale regulate poșta sa electronică și corespondența purtată cu IP „Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău”. De asemenea, instanța de fond corect a reținut că, prin cererea de acces la informație Mitrofan Valeriu nu a pretins expedierea propriu-zisă a informației, ci doar eliberarea ei.

Instanța de apel a stabilit că IP „Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău ” a acționat transparent, în maniera revendicată de către Valeriu Mitrofan și cea prescrisă de lege, adică a emis o decizie/răspuns favorabil în furnizarea informației și totodată a comunicat despre intenția furnizării informației solicitate, cu concretizarea acestora, având ca reper dispoziția art. 12 alin. (2) lit. a) și b) din Legea privind accesul la informație, or, a oferit oportunitatea reală de a lua cunoștință de documentele solicitate inclusiv de a efectua fotocopii, însă solicitantul nu a manifestat interes în a se prezenta la sediul instituției publice pârâte pentru a obține/ridica informația solicitată, iar inacțiunile acestuia nu pot fi imputate furnizorului de informații. Centrul de Excelență în Construcții a acționat prompt la cererea lui Mitrofan Valeriu, care la rândul său nu a oferit detalii suficiente și concludente pentru identificarea informației solicitate, precum și nu a ținut cont de caracterul repetitiv al solicitărilor sale.

Instanța de apel prin prisma art. 21 alin. (3) lit. i) din Legea privind accesul la informație, a constatat că cerința privind încasarea prejudiciului moral are caracter accesoriu, fiind în dependență directă de pretenția de bază. Iar, în circumstanțele în care s-a constatat netemeinicia pretențiilor reclamantului privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, subsecvent urmează a fi respinsă și pretenția de încasare a prejudiciului moral.

La 04 ianuarie 2023, Valeriu Mitrofan a depus recurs motivat împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând repunerea în termen a recursului,

casarea deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 30 iulie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului recurentul și-a manifestat dezacordul cu soluția instanțelor ierarhic inferioare, reiterând circumstanțele de fapt și de drept expuse în cererea de chemare în judecată și cererea de apel.

Referitor la cerința de repunere în termen a recursului, Valeriu Mitrofan a invocat că la 24 mai 2022 Curtea de Apel Chișinău a emis decizia, însă până la data de 04 ianuarie 2023 instanța de apel nu i-a notificat nici dispozitivul deciziei și nici partea motivată a deciziei în litigiul dat. Or, dânsul la 04 ianuarie 2023 întâmplător a accesat pagina web a Curții de Apel Chișinău și a făcut cunoștință cu decizia motivată.

Abia la 09 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Valeriu Mitrofan a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.94-96, vol. II).

La 29 martie 2023, la adresa electronică a IP „Centrul de Excelență în Construcții din orașul Chișinău” a fost expediată copia recursului depus de Valeriu Mitrofan, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire și extrasul din poșta electronică anexate la materialele dosarului (f. d. 122-123 vol. II).

Până la examinarea admisibilității recursului, IP „Centrul de Excelență în Construcții din orașul Chișinău” nu și-a valorificat acest drept procedural și nu a depus referință.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Valeriu Mitrofan, în raport cu actele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

Conform art. 244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere.

Recursul se declară inadmisibil în special când motivarea recursului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.245 alin. (2).

În conformitate cu art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Din materialele cauzei rezultă că, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 24 mai 2022.

Din conținutul extrasului din poșta electronică cu adresa valeriu.mitrofan@mail.ru care de altfel a fost indicată personal de către Valeriu Mitrofan, rezultă că, la 30 mai 2022, ora 10:51, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Valeriu Mitrofan pentru notificare dispozitivul deciziei din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d.

89, vol. II).

Tot din materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că la 12 august 2022, ora 11:14, prin intermediul poștei electronice Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Valeriu Mitrofan pentru notificare decizia motivată din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău (f. d. 90, vol. II).

Potrivit art. 223 din Codul administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96–114.

În privința modalităților de comunicare și notificare, Codul administrativ statuează la art. 96 alin. (1) că notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

În corespundere cu art. 97 alin. (1)-(3) din Codul administrativ, notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Notificarea se face în cazurile prevăzute de lege sau prin dispoziția autorității publice. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Potrivit art. 110¹ alin. (1) din Codul administrativ, notificarea prin poșta electronică la adresa electronică a persoanei care urmează a fi notificată se efectuează prin transmiterea înscrisului de notificat în formă de document electronic, cu aplicarea semnăturii electronice de persoana responsabilă din cadrul autorității publice. Notificarea prin poșta electronică se efectuează dacă adresa poștală a fost indicată prealabil de persoana notificată. Notificarea prin poștă electronică este echivalentă cu notificarea de substituție prin introducerea în cutia poștală.

Sub acest aspect completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, recepționarea atât a dispozitivului deciziei cât și a deciziei motivate din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău de către Valeriu Mitrofan, înlătură orice viciu de necomunicare a acestui act recurentului. Mai mult, pe parcursul judecării cauzei atât în instanța de fond, cât și în instanța de apel, comunicarea cu Valeriu Mitrofan s-a realizat prin intermediul poștei electronice valeriu.mitrofan@mail.ru, iar ultimul obiecții nu au avut. Mai mult, se constată că inclusiv recursul împotriva deciziei instanței de apel a fost depus prin intermediul poștei electronice enunțate.

Coroborând normele legale precitate se constată că, potrivit extrasului din poșta electronică conținut la fila dosarului 90, vol. II se atestă indubitabil că decizia motivată din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost notificată participanților la proces, inclusiv lui Valeriu Mitrofan, la data de 12 august 2022.

Prin urmare, prin prisma prevederilor art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, termenul de procedură de 30 zile instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a depune motivarea recursului și-a început curgerea din ziua imediat următoare datei notificării deciziei motivate – 13 august 2022 și a expirat la data de 10 septembrie 2022, inclusiv, însă luând în considerație prin prisma art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, 10 septembrie 2022 a fost zi de sâmbătă, respectiv, ultima zi de depunere a

recursului a fost 12 septembrie 2022 (zi de luni).

Distinct acestor circumstanțe, Valeriu Mitrofan nu a depus cerere de recurs motivată în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel prin poșta electronică la 12 august 2022, dar a depus la Curtea Supreme de Justiție recurs motivat abia la 04 ianuarie 2023, în afara termenului prevăzut de lege.

La aspectul dat completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că de la momentul notificării prin intermediul poștei electronice a deciziei motivate din 24 mai 2022 a Curții de Apel Chișinău, Valeriu Mitrofan a dispus de timp suficient și rezonabil pentru a face uz de dreptul procedural și a depune recurs motivat în interiorul termenului instituit la art. 245 alin.(2) din Codul administrativ. Or, fiind interesat în soarta soluționării prezentului litigiu, recurentul trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare de a proteja dreptul său de acces la instanță prin depunerea în termen a motivării recursului, în caz contrar intervenind *uno actu* aplicarea, cu titlu de sancțiune procedurală, declararea recursului inadmisibil în temeiul articolului 246 alin. (2) lit. e) din Codul administrativ.

Conform art. 65 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, dacă o persoană, din motive independente de voința ei, nu a putut respecta un termen legal, atunci, la cerere, ea poate fi repusă în termen. Culpă unui reprezentant legal sau împuternicit se atribuie reprezentatului.

Cererea de repunere în termen se depune în termen de 15 zile de la înlăturarea impedimentului. La cerere se anexează probele care confirmă faptele pe care aceasta se întemeiază și, suplimentar, se recuperează acțiunile omise.

Prin urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că în cazul omiterii unui termen, legea acordă posibilitate părții de a solicita repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, conform art. 65 din Codul administrativ, cu prezentarea probelor și motivelor întemeiate ce confirmă imposibilitatea depunerii acestuia în termen.

Cu referire la argumentul recurentului invocat în susținerea cererii de repunere în termenul de recurs, precum că nu i-a fost notificat nici dispozitivul deciziei și nici decizia motivată a instanței de apel din 24 mai 2022, or dânsul întâmplător la 04 ianuarie 2023 accesând pagina web a instanței de apel a luat cunoștință cu deciziei motivată, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că acesta este neîntemeiat și urmează a fi respins.

Or, actele cauzei, și anume, extrasul din poșta electronică, anexat la materialele dosarului, denotă incontestabil că la 30 mai 2022, ora 10:51, Curtea de Apel Chișinău i-a notificat lui Valeriu Mitrofan dispozitivul deciziei (f.d. 89, vol. II), iar la 12 august 2022, ora 11:14, i-a fost notificată decizia motivată (f. d. 90, vol. II).

În corespundere cu prevederile art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 245 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de

atac.

Totodată, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Imperioase speței sunt și dezideratele Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov contra Ucrainei, conform cărora, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz, Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție.

În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Valeriu Mitrofan, ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene a Drepturilor Omului, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Prin urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea cu privire la repunerea în termen a recursului și de a declara recursul depus de Valeriu Mitrofan, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 65, 230, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge cererea depusă de Valeriu Mitrofan cu privire la repunerea în termen a recursului.

Recursul depus de Valeriu Mitrofan, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

judecători

Aliona Miron

Ion Malanciuc